

روزشمار جنگ

دوشنبه

۲۵ مرداد ۱۳۶۱

۲۶ شوال ۱۴۰۲

۱۶ اوت ۱۹۸۲

۷۰۲

امروز در یک درگیری که بین نیروهای خودی و افراد مسلح غیرقانونی در ناحیه مرزی "قیطول" در شمال سرپل ذهاب روی داد، پنج تن از آنها کشته یا زخمی شدند و از نیروهای خودی نیز سه تن مجروح شدند.^(۱)

در استان آذربایجان غربی در محور ارومیه - سلماس نیز اعضای حزب دمکرات با حمله به یک گروه از نیروهای ژاندارمری، سه تن از آنان را به شهادت رساندند، سه تن را مجروح کردند و ۴ قبضه اسلحه را نیز ربودند.^(۲) در سردشت نیز یک مأمور شهربانی به دست عوامل ناشناس ترور شد.^(۳)

۷۰۳

در پی اقدامات نیروی انتظامی در منطقه صائین دژ، در ۴ روز گذشته ۱۸ روستا در این منطقه پاکسازی شد. فرماندار میاندوآب در این باره گفت: «اهالی روستاها که مدت‌ها تحت ستم عناصر ضدانقلاب بودند، پس از آزادی، از نیروهای اسلام استقبال کردند.» وی افزود: «اهالی این روستاها با وجود تمام مشکلاتی که تاکنون متحمل شده‌اند، به شکرانه این آزادی، کمک‌های فراوانی را به جبهه‌های جنگ اهدا نموده‌اند که از جمله آنها اهالی روستای "غوزه‌گوره" مبلغ ۲۱ هزار ریال کمک به جبهه‌های جنگ اختصاص داده‌اند.»^(۴)

همچنین در عملیاتی، چند روستا از منطقه "شپیران" در جنوب سلماس از جمله سیره‌دژه، هشتراک، اسطوره، و کالبک به همت برادران پایدار و پیش‌مرگان کرد مسلمان پاکسازی شد و تعدادی سلاح از نیروهای مسلح غیرقانونی به دست آمد.^(۵) امروز شش تن از اعضای گروه‌های ضدانقلاب در بوکان و بانه و سه تن در سنندج همراه با سلاح خود را تسلیم نیروهای سپاه پاسداران کردند.^(۶)

۷۰۴

در منطقه "رحیم‌آباد" رودسر، دو تن از روستاییان محلی که در کشف مخفی‌گاه اعضای

سازمان مجاهدین خلق در این منطقه به نیروهای انتظامی کمک کرده بودند به دست عناصر این سازمان به شهادت رسیدند.^(۷)

در منطقه "ولی آباد" تهران نیز یکی از افراد محل به نام "اکبر نورپور" را عناصر سازمان مجاهدین خلق شهید کردند.^(۸)

اجساد سه تن از نیروهای کمیته انقلاب اسلامی که به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق ربوده شده و پس از شکنجه‌های فراوان به قتل رسیده بودند، امروز با شرکت صدها هزار تن از مردم تهران تشییع شد. روزنامه جمهوری اسلامی در گزارشی از این مراسم نوشت:

«پیکر مطهر سه تن از پاسداران مظلوم کمیته‌های انقلاب اسلامی - که به فجیع‌ترین وضع به دست منافقین ضد خلقی به شهادت رسیدند - صبح امروز در میان انبوه هزاران تن از امت عزادار تهران با حضور شخصیت‌های سیاسی و مذهبی کشور از مقابل کمیته انقلاب اسلامی تشییع و در قطعه ۲۶ شهدای بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

ساعت ۹ صبح امروز در حالی که میدان بهارستان و خیابان‌های اطراف آن مملو از جمعیت عزادار تهران با چهره‌های برافروخته‌شان بود، پیکرهای مطهر شهید حاج "شاهرخ طهماسبی"، شهید "محسن میرجلیلی" و شهید "طالب طاهری" سه شهید مظلوم کمیته انقلاب اسلامی

- که پس از اسارت به دست منافقین و تحمل هولناک‌ترین شکنجه‌های ددمنشانه از سوی مزدوران امریکا، به شهادت رسیدند - طی مراسم با شکوهی در حالی که دسته موزیک مارش

عزا می‌نواخت، به میان جمعیت انتقال داده شد. در این مراسم که جمعی از شخصیت‌های سیاسی - مذهبی کشور، گروهی از پرسنل نظامی و انتظامی، پاسداران عزادار کمیته‌های انقلاب اسلامی، سپاه پاسداران، افراد ادارات، مؤسسات دولتی و ارگان‌های انقلابی، جمع کثیری از کسبه و بازاریان تهران، گروهی از روحانیون و طلاب و علمای تهران و انبوهی از مردم شهیدپرور تهران حضور داشتند، تشییع کنندگان با گفتن "الله اکبر" و "لا اله الا الله" شعار می‌دادند: "مرگ بر منافق"؛ "مجاهدین بر سنگر حق می‌ستیزند"، "منافقین در پشت جبهه خون می‌ریزند"؛ "ای پاسدار قرآن شهادت مبارک"؛ "دادستان، دادستان به خاطر مکتب من، شکنجه‌های تن من، القصاص، القصاص"؛ "شهیدان زنده‌اند الله اکبر" - ؛ "این جان و تن ما هدیه به رهبر ماست".

تشییع کنندگان در حالی که تصاویری از امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی و بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و شهدای اخیر کمیته‌های انقلاب اسلامی به همراه صدها دسته گل در دست داشتند، پلاکاردهایی به این مضمون "شهادت سه تن از یاران حسین بن علی (ع) را به امت حزب الله تبریک و تسلیت می‌گوییم"؛ "حاکم شرع قرآن القصاص القصاص" و همچنین پلاکاردهایی حاوی فرازهایی از سخنان امام خمینی را با خود حمل می‌کردند، در مسیر خیابان شهید مصطفی خمینی به سوی میعادگاه رهروان حق، بهشت زهرا حرکت کردند.»^(۹)

خبرگزاری فرانسه نیز در گزارش این مراسم، اقدامات سازمان مجاهدین خلق و مقابله جمهوری اسلامی با آن سازمان را مورد توجه قرار داده است که گزیده‌ای از آن بدین شرح است: «با اجتماع هزاران تن از مردم تهران برای تشییع جنازه سه پاسداری که به وسیله منافقین (اسم رسمی سازمان مجاهدین خلق) شکنجه شده بودند، مبارزه‌ای که مقامات ایرانی از چند روز قبل علیه تروریسم داخلی شروع کرده بودند، مشخص‌تر شد. اجساد این سه تن در حالی که در پلاستیک پیچیده شده بود بر سر دست‌های هزاران تن، از کمیته مرکزی مرکز تهران تشییع شد. صدای گنگ دست‌هایی که با یک نوحه به شدت به سینه‌ها می‌خورد با فریاد "مرگ بر منافق" در حالی که مشت‌ها به هوا می‌رفتند، جا عوض می‌کرد. ... بنا به اظهارات یک منبع موثق، روز پنج‌شنبه گذشته (۱۳۶۱/۵/۲۱) یکی از این اتفاقاتی که در جنوب تهران اتفاق افتاد بسیاری از مردم با شنیدن صدای شلیک سه گلوله، مردی خونین را دیدند که در حالی که از سوی یک جوان اسلحه به دست تعقیب می‌شد، خود را به میان ویتترین یک مغازه انداخته بود. این جوان با شلیک چهارمین گلوله و فریاد شعارهایی علیه رژیم، با موتور هم‌دستش فرار کرده است. منبع مذکور خاطرنشان کرد که فرد زخمی به عنوان یکی از حزب‌اللهی‌ها در محله‌اش شناخته شده بود. مقامات ایرانی به این "اعمال تروریستی"، با کشف فزاینده مخفی‌گاه‌های آن‌ها پاسخ می‌دهند. شانزده روز قبل طی یک

رشته عملیات گسترده علیه ۲۰ خانه تیمی، ۶۵ تن از افراد آنها دستگیر شدند. حمله علیه این خانه‌ها با سلاح‌های سبک و گاهی با سلاح روسی "آر.پی.جی. ۷۰" صورت می‌گرفت.^(۱۰)

۷۰۵

دومین جلسه دادگاه "صادق قطب‌زاده" و "مهدی مهدوی" هم‌دست وی، امروز تشکیل شد. در این جلسه، قطب‌زاده به دفاع از خود پرداخت و با پذیرفتن ضمنی برخی اتهامات وارده، سعی داشت تصمیمات و اقدامات اتخاذ شده برای اجرای طرح براندازی نظام را ابتر جلوه دهد. در این دادگاه، "مهدوی" هم‌دست وی نیز به کتمان حقایق و عدم صداقت قطب‌زاده اعتراض کرد و جزئیات برخی جریانات از جمله نوع رابطه با آیت الله "شریعتمداری" و مسافرت به عربستان برای جلب نظر دولت آن کشور برای اسقاط جمهوری اسلامی را برشمرد. گزیده‌ای از اظهارات هر دو متهم به گزارش روزنامه کیهان:

قطب‌زاده: «حدود یک ماه قبل از دست‌گیری آقایان آمدند و صحبت از این مسئله کردند که اگر بخواهیم عملی انجام دهیم، این عمل ناظر است بر محاصره بیت امام، برای این‌که ورود و خروج انجام نگیرد و گرفتن دیگر نقاط حساس و به خاطر همین مسئله بود که آقای کامبیزی قرار شد برود و آن منزل را از نزدیک ببیند. در جلسه بعدی گفتند که تصمیم گرفته‌اند نقاطی را که می‌خواهند بگیرند، با توپ بکوبند. من گفتم باید راجع به این مسئله فکر کافی بشود و حاضرم این مطلب را رو در روی آنها نیز در دادگاه تکرار کنم. به هیچ عنوان از سوی من تصمیمی راجع به این مسئله گرفته نشد و من از تصمیم آنها

بی خبرم. جلسه بعد قرار بود که راجع به آن مسئله تصمیم بگیریم که به علت دستگیری افراد، جلسه تشکیل نشد و تصمیم هم منتفی شد. در نتیجه مسئله کوبیدن بیت امام و سایر نقاط به صورت پیشنهاد از سوی آقایان مطرح شد و انفجار منزل منتفی گردید. وقتی محاصره و کوبیدن در مورد منزل امام منتفی شد، این‌ها صحبت از کوبیدن نقاط کردند و قرار شد بحث را بعداً انجام دهیم که دیگر امکان پیدا نشد. من به هیچ وجه موافق کوبیدن کورکوران نبودم، من موافق محاصره و گرفتن بوم ولی موافق کوبیدن نبودم. من می‌خواستم از نظرات کلی کشورهای اروپایی و خاورمیانه و بلوک شرق راجع به اوضاع داخلی ایران مطلع شوم، زیرا من داشتم وارد کار تغییر حکومت می‌شدم و برای این کار نیز نیاز به یک سلسله مسائل اطلاعاتی داشتم. به خاطر این مسئله بود که براساس آن یک سلسله تماس‌هایی با "ویل آلون" گرفته شد و ایشان هم با سوسیالیست‌های آلمان تماس گرفتند. در مورد همکاری با آقای شریعتمداری باید بگویم ایشان حرکت ما را تأیید کرده بودند. در مورد آقای شریعتمداری باید گفت که مشخص بود ایشان جزو مخالفین هستند و بارها از افراد مختلف شنیده بودم که ایشان اظهار نارضایتی می‌کنند. توسط آقای مهدوی با ایشان تماس گرفته شد. ایشان به شدت می‌ترسیدند، بعد هم توسط عبدالرضا حجازی وقت گرفته شد. ایشان در چند جلسه اظهار کردند که اگر حرکت ما به پیروزی برسد، جلو خواهند آمد و حرکت را تأیید می‌نمایند. ایشان همچنین در روزهای آخر قبل از دستگیری ما، پانصد هزار تومان هم پول برای ما فرستادند.

درباره جریان آمل، تنها کمک من به این جریان، دادن ۱۰ تا ۲۰ دست لباس گرمکن و تعدادی دیگر البسه شخصی‌ام بود به شخصی که اظهار می‌داشت با آن جریان ارتباط دارد.» سید مهدی مهدوی: «راجع به ماهیت حرکت باید بگویم که حدود پنج ماه قبل از دست‌گیری یک روز بعد از ظهر آقای قطب‌زاده در منزل خود طبق معمول شروع به صحبت کرد و پس از ذکر مقدماتی گفت عده‌ای از سران نظامی و سپاه و نیروهای مردمی با من هستند و اگر بخواهم دست به عملی بزنم، تأیید آقای شریعتمداری را لازم دارم. من گفتم میانه من با ایشان خوب نیست ولی آقای مناقبی رفت و آمد دارد. ایشان گفتند با مناقبی صحبت کن. من جریان را با مناقبی در میان گذاشتم و در جریان فوت پدر خانم آقای مناقبی، من و قطب‌زاده برای تسلیت به منزل وی رفتیم. در آن جلسه قطب‌زاده مفصلاً با وی گفت‌وگو کرد و در آن جلسه راجع به نقش امام نیز صحبت شد. قطب‌زاده گفت امام در سعدآباد و یا در نیاوران استراحت خواهند کرد زیرا به استراحت احتیاج دارند و بعد از آن جلسه من به اتفاق مناقبی به قم نزد آقای شریعتمداری رفتیم. مناقبی عین صحبت‌ها را با ایشان در میان گذاشت، آقای شریعتمداری آن‌قدر که قطب‌زاده گفت واهمه داشت که چنین چیزی اجرا شدنی نیست. راجع به بودن امام در سعدآباد یا در نیاوران آقای شریعتمداری

گفت: «خوب این که جای امام معلوم باشد، نمی‌شود، زیرا مردم جمع می‌شوند و درگیری پیش می‌آید در حالی که شما قول داده‌اید هیچ درگیری پیش نخواهد آمد.»

مهدوی در این هنگام خطاب به قطب‌زاده گفت: «من از شما می‌خواهم که برای سبک کردن بار گناهان خود، حقایق را بگویید.» وی سپس به شرح سفر خود به لبنان و سوریه، آلمان و عربستان سعودی پرداخت: «من برای تمدید کارت اقامت خود بود که عازم لبنان شدم و چون قطب‌زاده از جریان سفر من مطلع شد، گفت خوب است هم برای معاینه قلب خود و هم برای گردش سری هم به آلمان بزنید و نزد مهندس "هوشمند" معروف به هوشی بروید.

من به آلمان رفتم و در منزل مهندس هوشمند با پروفیسور "بورگه" و "ویل آلون" نیز ملاقات کردم. در جریان آن ملاقات قرار شد من و بورگه و ویل آلون به اتفاق آقای "شیبانی" - که از دوستان سابق قطب‌زاده بود - به عربستان نزد امیر "علی عبدالله" برویم - که گفته می‌شد از دوستان قبل از انقلاب قطب‌زاده است - و قرار شد او حدود ۷۰، ۸۰ میلیون مارک کمک مالی به قطب‌زاده کند. من گفتم رقم فوق زیاد است و فکر می‌کنم حدود ۱۰ میلیون مارک کافی باشد. من به عربستان رفتم، "امیرعبدالله" نیامد و شخصی از طرف وی به ملاقات من آمد و بعد از احوال‌پرسی از من و احوال قطب‌زاده، وضع مالی قطب‌زاده را از من سؤال کرد که من گفتم اطلاعی ندارم. و من به وی شماره حساب بانکی قطب‌زاده را دادم. وی ابتدا به ساکن از من سؤال کرد: "احوال آقای شریعتمداری چگونه است؟" من گفتم خوب است. وی گفت: "به ایشان از طرف امیر عبدالله سلام برسانید و بگویید هر وقت ایشان خواسته باشند می‌توانند به عربستان تشریف بیاورند ولی افراد همراه ایشان باید مورد شناسایی و تأیید ایشان باشند." من هم همان شب توسط آقای شیبانی سوار هواپیما شدم و راهی ایران گردیدم. مسئله من این نبود که در خارج با کسی تماس بگیرم، من برای گرفتن کمک مالی به عربستان رفتم و با یک پیغام برای آقای شریعتمداری بازگشتم.

حدود ۱۷، ۱۸ روز پس از آمدنم از سفر بود که همراه آقای مناقبی عازم دیدن آقای شریعتمداری شدم. قطب‌زاده به من گفت به آقا بگو که مطلب نزدیک است، قول‌هایی که داده‌اید فراموش نکنید و سه روز قبل از اجرای نقشه، ایشان منزل‌شان را عوض کنند و بعد از اجرای نقشه و پیروزی، ایشان تلگرافی به قطب‌زاده بزنند که مبدا به کسی آسیب برسد.

همچنین قطب‌زاده به من گفت چون آقای شریعتمداری روی تأیید کشورهای منطقه روی خودمان حساسیت دارند، شما به ایشان بگویید که دولت عربستان سعودی قول داده پس از اجرای نقشه، ما را تأیید کند. من هم مطالب فوق را به آقای شریعتمداری گفتم و ایشان خوشحال شدند.^(۱۱)

هند سفر کرده بود، به تهران بازگشت.

ایشان در مصاحبه‌ای مطبوعاتی در فرودگاه مهرآباد، نتایج دیدار خود را از هند موفقیت‌آمیز توصیف کرد و افزود: «مسافرت ما مسافرت سرنوشت‌سازی بود که آثار ارزنده‌ای در آینده روابط دو کشور و روابط جهانی خواهد داشت.

در مورد غیرمتعهدها سفر این هیئت در موضع‌گیری‌های اخیر نقش مؤثری داشته‌است. تغییر محل کنفرانس سران غیرمتعهدها، مسئله اقیانوس هند، جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، روابط دو کشور ایران هند در زمینه‌های سیاسی، فنی اقتصادی و فرهنگی از جمله مواردی هستند که هیئت بلند پایه ایرانی با همتا‌های هندی خود مورد بحث و تبادل نظر قرار دادند.»^(۱۲)

"احمد عزیزی" قائم مقام وزیر امور خارجه که در رأس هیئتی برای تسلیم پیام رئیس‌جمهور ایران به فیدل کاسترو به کوبا رفته‌است، در دیدار با وی، پیام مزبور را تسلیم کرد. در این دیدار در باب تغییر محل کنفرانس وزیران خارجه کشورهای عضو جنبش عدم‌تعهد و نیز تغییر محل اجلاس سران این کشور، مذاکره شد.^(۱۳)

"حسین شیخ‌الاسلام" معاون سیاسی وزیر خارجه ایران نیز در دیدار با "سوری بهادر تاپا" نخست‌وزیر نپال، پیام کتبی آیت‌الله خامنه‌ای رئیس‌جمهور اسلامی ایران به پادشاه نپال را به وی تسلیم کرد. وی در این دیدار، مواضع ایران درباره جنگ و مسائل جنبش عدم‌تعهد را برای نخست‌وزیر نپال تشریح کرد.^(۱۴)

رادیو بی.بی.سی. در مورد این دیدار به نقل از یک مقام سیاسی نپال گفت: «دولت ایران در نتیجه ادامه جنگ با عراق و تلاش‌های کنونی خود، در بین کشورهای غیرمتعهد کاملاً از نظر سیاسی منزوی شده‌است.»

این رادیو همچنین از قول یک مقام وزارت خارجه نپال گفت: «هیئت ایرانی ضمن دیدار خود پیشنهاد کرد که همکاری‌های بازرگانی دو کشور گسترش یابد. ولی هیچ تصمیم خاصی در این باره اتخاذ نگردید.»^(۱۵)

آقای "کاظم‌پور اردبیلی" معاون امور بین‌الملل وزیر خارجه در مصاحبه‌ای با خبرنگار اعزامی خبرگزاری جمهوری اسلامی به هند، گفت: «به دنبال سفر هیئت ایرانی به هند و متعاقب آن اعلام آمادگی دولت هند برای برگزاری هفتمین اجلاس سران جنبش عدم‌تعهد، رژیم عراق با یک شکست بزرگ سیاسی مواجه شد و برای جبران این شکست، خواهان برگزاری اجلاس فوق‌العاده وزرای خارجه کشورهای غیرمتعهد در بغداد شده‌است. طبیعی است که به همان دلیلی که کنفرانس سران این جنبش در بغداد برگزار نمی‌شود، نشست وزرای خارجه نیز در این محل برگزار نخواهد شد و ما اعلام می‌کنیم در اجلاس ۲۱ و ۲۲ آگوست (۳۰ و ۳۱ مرداد) که به دعوت ریاست کنونی این جنبش در هاوانا تشکیل می‌شود، شرکت خواهیم کرد و بغداد را محل امنی برای تشکیل چنین اجلاسی نمی‌دانیم.»^(۱۶)

همچنین آقای "غرضی" وزیر نفت که جهت تسلیم پیام رئیس‌جمهوری اسلامی ایران به رئیس‌جمهور الجزایر به این کشور سفر کرده بود، در پایان مأموریت در فرودگاه در مصاحبه‌ای مطبوعاتی با خبرنگاران گفت: «صدام کوشش می‌کند که حداقل اجلاس وزرای خارجه کشورهای غیرمتعهد را در بغداد تشکیل دهد ولی در این کار موفق نشد و کشورهای برادر و دوست به صدام تفهیم کردند که این عمل میسر نیست.»

خبرنگاری پرسید: «آیا ایران به برگزاری کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در جای به خصوصی تمایل دارد؟» آقای غرضی پاسخ داد: «مسئله کشورهای غیرمتعهد تابع قوانین خاص خود می‌باشد و در این جا برای کشورهای غیرمتعهد مشخص شد که بغداد نمی‌تواند محل برگزاری آن باشد، حال از نظر ما هر چه کشورهای غیرمتعهد در مورد محل برگزاری کنفرانس سران این جنبش تصمیم گرفتند، ما آن را می‌پذیریم و بهتر این است که منتظر باشیم دفتر هماهنگی کشورهای غیرمتعهد در مورد محل برگزاری این کنفرانس تصمیم بگیرد و هر جا که اعلام کرد، ما قبول خواهیم کرد.»^(۱۷)

۷۰۷

در حالی که عراق آرزوی چندین ساله خود مبنی بر میزبانی اجلاس سران کشورهای غیرمتعهد را دست نیافتنی می‌بیند، برای به دست آوردن حداقل امتیاز ممکن یعنی میزبانی جلسه وزیران خارجه کشورهای غیرمتعهد، می‌کوشد. از جمله اقدام‌هایی که دولت عراق برای این حداقل امتیاز، انجام داده، این است که از مصر خواسته‌است تا در طرح برگزاری کنفرانس وزیران خارجه کشورهای عضو نهضت عدم‌تعهد که قرار است روز دوم سپتامبر (۱۱ شهریور) در بغداد تشکیل شود، از عراق پشتیبانی کند. رادیو صدای آمریکا در ادامه این خبر گفت: «مقامات عراقی اعلام داشته‌اند با برگزاری کنفرانس سران غیرمتعهدها در شهر دیگری جز بغداد مخالفتی ندارند و پیشنهاد کردند که این کنفرانس در دهلی‌نو برگزار شود ولی خواستار تشکیل کنفرانس وزیران خارجه غیرمتعهد در بغداد هستند.

وزیر خارجه کویت امروز حمایت کشورش را از طرح پیشنهادی عراق اعلام داشت.^(۱۸) در این باره خبرگزاری فرانسه به نقل از شیخ "صباح الاحمد الصباح" وزیر خارجه کویت، اعلام کرد: «کویت در گردهم‌آیی وزیران امور خارجه کشورهای غیرمتعهد که به پیشنهاد کوبا قرار است روز ۲۲ اوت (۳۱ مرداد) در هاوانا پایتخت کوبا تشکیل شود، شرکت نخواهد کرد.» وزیر خارجه کویت گفته‌است که کشورش در کنفرانسی که برای تدارک هفتمین اجتماع سران کشورهای غیرمتعهد تشکیل می‌شود، اگر در بغداد نباشد، شرکت نخواهد کرد.^(۱۹)

در همین حال رادیو بی.بی.سی. اعلام کرد که به منظور تقویت مناسبات بین مصر و عراق، "عبدالملک یاسان" معاون وزیر خارجه عراق، امروز وارد قاهره شد. به گزارش

خبرگزاری عراق، یاسان نامه‌ای از صدام حسین برای "حسنی مبارک" رئیس‌جمهور مصر به همراه دارد که مربوط به کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد است.^(۲۰)

۷۰۸

ژنرال "عدنان خیرالله" معاون فرماندهی کل نیروهای مسلح و وزیر دفاع عراق، اعلام کرده است: «دشمن ایرانی بخش مرکزی جبهه جنگ را برای تهاجم جدید خود به آن سوی مرزهای عراق، برگزیده است.»

خیرالله به خبرگزاری عراق گفته است: «آخرین اطلاعات رسیده به فرماندهی عراق، حاکی است که دشمن در حال مطالعه امکان استفاده از بخش مرکزی به عنوان بخش اصلی یا درجه دوم برای عبور است و با توجه به آمادگی عراق و آن توان دفاعی که در شرق بصره به ایرانی‌ها نشان دادیم، ایران نباید مجدداً اشتباه خود را تکرار کند.»^(۲۱)

۷۰۹

به دنبال انفجار سفارت عراق در پاریس، یکی از مبارزان انقلاب اسلامی عراق در تماس با خبرگزاری جمهوری اسلامی اعلام کرد که بر اثر این انفجار، طبقه سوم ساختمان - که اعضای کمیته نظامی عراق در آن مستقر بودند - به کلی منهدم شد. به گفته وی، این کمیته که وابسته به سازمان امنیت عراق بود، کلیه خریدهای تسلیحاتی عراق از فرانسه و ارتباط با ضدانقلابیون فراری مانند بنی‌صدر، بختیار، رجوی و سایر اعضای منافقین - که در پاریس علیه انقلاب اسلامی ایران توطئه می‌کنند - و نیز تعقیب مبارزان عراقی را به عهده داشت. در این انفجار ۷ تن از اعضای این کمیته و نیز ۹ تن دیگر از جمله کنسول عراق در پاریس، کشته شده‌اند.^(۲۲)

۷۱۰

در کنار اخبار روزنامه‌ها و مطبوعات جهان در مورد جنگ ایران و عراق، اخبار اقتصادی دو کشور نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد. به نوشته روزنامه "کرسنت اینترنشنال" یک هیئت ۳۰ نفری متشکل از پرسنل عالی‌رتبه از انگلستان برای مذاکره درباره یک قرارداد ۲ میلیارد دلاری بر سر فروش ۳۰۰ هواپیماهای "هاک" به عراق، وارد بغداد شدند.^(۲۳)

همچنین حکومت عراق به منظور تأمین بودجه مورد نیاز پروژه‌های اقتصادی خود، از ژاپن درخواست وام دولتی کم بهره کرده است. خبرگزاری کویت در ادامه این خبر اعلام کرد که عراق در صدد ایجاد چهار نیروگاه اتمی - هر یک به ظرفیت ۳۰۰۰۰۰ کیلو وات - در حومه بغداد است. همچنین شرکت "ماروبنی" ژاپن تأمین تجهیزات پزشکی پنج بیمارستان عراق را با هزینه ۱۵۰ میلیون دلار تقبل کرده است. به گزارش خبرگزاری کویت، هم‌اکنون در عراق ۲۵۰ پروژه با مشارکت ژاپنی‌ها در دست اقدام است. و عراق با درخواست وام‌های دولتی با بهره کم مخلوطی از اعتبار "ینی" و وام‌های بانکی صادرات - واردات، اعتبار مورد نیاز این

پروژه‌ها را تأمین می‌کند. (۲۴)

۷۱۱

هفته نامه "دی‌نوی" چاپ برلن غربی، در شماره اخیر خود، در مطلبی با عنوان "تجارت اسلحه با عراق؛ کامیون‌های نظامی به جای ماشین‌های جمع‌آوری زباله"، نوشته‌است: «در حال حاضر با تأیید اداره کل نظارت بر صدور کالاهای صنعتی دراشبورن (شهر کوچکی واقع در نزدیکی فرانکفورت)، کامیون‌های نظامی و خودروهای تانک‌بر از بندر "برمن" به عراق فرستاده می‌شوند. شرکت‌های آلمانی در پوشش فروش ماشین‌های جمع‌آوری زباله با توجه به سفارش چند میلیونی عراق جهت خرید ۵۰۰ ماشین جمع‌آوری زباله، کامیون‌های نظامی و خودروهای تانک‌بر در اختیار عراق قرار دادند و مقام‌ها و وزارت‌خانه‌های آلمان در برابر این مسئله سکوت کامل اختیار کرده‌اند.» (۲۵)

۷۱۲

رؤسای جمهور یوگسلاوی و اندونزی نگرانی خود را در مورد جنگ ایران و عراق ابراز کردند. "پیتر استامبویچ" رئیس‌جمهوری یوگسلاوی، در ضیافت شامی که به افتخار "موسی ترانور" رئیس‌جمهوری مالی برگزار شده بود، با ابراز نگرانی از ادامه جنگ ایران و عراق، گفته‌است: «این جنگ نه تنها صلح و امنیت منطقه را تهدید می‌کند، بلکه برای خط‌مشی جنیش عدم‌تعهد زیان‌آور است.» (۲۶)

"سوهارتو" نیز در نطقی در مجلس نمایندگان اندونزی در آستانه روز ملی این کشور، با ابراز نگرانی از جنگ ایران و عراق، آن را وحشتناک توصیف کرد و از هر دو کشور خواست که برای پایان جنگ در جست‌وجوی راه حل صلح‌آمیزی در چارچوب روح برادری اسلامی باشند. (۲۷)

دولت‌های سودان و جیبوتی نیز در پایان اجلاس کمیته دو کشور، با صدور بیانیه‌ای ضمن ابراز نگرانی از جنگ ایران و عراق، به تمجید از تلاش‌های عراق برای حل درگیری‌ها پرداختند. (۲۸)

۷۱۳

در انعکاس تهدیدات اخیر صدام مبنی بر بمباران تأسیسات نفتی ایران مخصوصاً جزیره خارک، خبرگزاری فرانسه از بغداد به نقل از ناظران آگاه در این شهر، گزارش داد: «صدام پس از دادن امتیاز بزرگی به ایران دایر بر چشم‌پوشی از برگزاری کنفرانس سران کشورهای عضو جنبش عدم‌تعهد در بغداد، اکنون برای به دست آوردن ابتکار در عملیات جنگی که ۲۳ ماه از شروع آن می‌گذرد، گام‌های تازه‌ای برداشته‌است.

این خط افراطی، در مراسم اعطای درجات نظامی که از تلویزیون پخش شد از سوی صدام ترسیم شد؛ وی قسم یاد کرد که هواپیماهای عراقی تمام کشتی‌هایی را که در منطقه - بدون

توجه به بندری که آن‌ها عازم آن هستند، بدون توجه به ملیت کشتی‌ها - نفت بارگیری کرده یا کالا به ایران حمل نمایند، مورد حمله قرار خواهند داد.

ناظران آگاه می‌گویند این حرکت عراق بدین منظور انجام می‌شود تا افکار عمومی مردم عراق را نسبت به عدم برگزاری کنفرانس سران غیرمتعهدها در بغداد - که سه سال روی آن زحمت کشیده شده بود - معتدل سازد. در ضمن عراق امیدوار است که با افزایش تشنج در منطقه خلیج فارس، بتواند به ابتکارهای صلحی که به طور مخفیانه در پایتخت‌های عربی و کشورهای آسیایی و به موازات مذاکرات پیرامون محل جدید کنفرانس سران، جریان دارد، دامن بزند.^(۲۹)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۱/۵/۲۵

- ۱- سند شماره ۰۱۶۷۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره ۱، ستاد منطقه ۷ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - واحد طرح و برنامه عملیات (اطلاعات عملیات)، ۱۳۶۱/۶/۶، ص ۳.
- ۲- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۱، ۱۳۶۱/۵/۲۷، ص ۹، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۲۶.
- ۳- پیشین، ص ۸.
- ۴- روزنامه کیهان، ص ۲، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از فرماندار میاندوآب؛ و: روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۲۶، ص ۲، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از فرماندار میاندوآب.
- ۵- سند شماره ۰۷۲۰۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به روابط عمومی (مرکز خبری) ۱۳۶۱/۶/۴.
- ۶- مآخذ ۴.
- ۷- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۰، ۱۳۶۱/۵/۲۶، ص ۱۱، رشت - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۸- سند شماره ۰۸۹۱۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش روزانه شماره ۱۱۹، ۳، ۱۳۶۱/۵/۲۷، ص ۴.
- ۹- مآخذ ۴، بخش دوم، ص ۵.
- ۱۰- مآخذ ۲، ص ۱۱، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از خبرگزاری فرانسه از تهران، ۱۳۶۱/۵/۲۶.
- ۱۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۵/۲۷، ص ۲، جلسه دادگاه قطب‌زاده.
- ۱۲- مآخذ ۴، بخش دوم، ص ۱۱، به‌نقل از سرویس سیاسی جمهوری اسلامی.
- ۱۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۲۵، ص ۳.
- ۱۴- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۲۶، ص ۳، به‌نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس از کاتماندو.
- ۱۵- واحد مرکزی خبر صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۱/۵/۲۵، ص ۱۱.
- رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۱۶- مآخذ ۱۳، مصاحبه معاون امور بین‌الملل وزارت امور خارجه ایران با خبرنگار اعزامی جمهوری اسلامی در هند.
- ۱۷- مآخذ ۴، بخش دوم، ص ۱۱، مصاحبه مطبوعاتی وزیر نفت ایران.
- ۱۸- روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۵/۲۵، ص ۱۶، به‌نقل از رادیو صدای آمریکا.
- ۱۹- سند شماره ۲۱۳۹۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی خارجی، ۱۳۶۱/۵/۲۶، ص ۱، به‌نقل از خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۲۰- مآخذ ۱۵، صص ۱۰ و ۱۱، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۲۱- مآخذ ۷، ص ۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از خبرگزاری عراق از بغداد، ۱۳۶۱/۵/۲۵، به‌نقل از وزیر دفاع عراق.
- ۲۲- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۲۵، ص ۳.
- ۲۳- دفتر سیاسی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، گذری بر دو سال جنگ، ص ۱۸۵، به‌نقل از روزنامه "کرسنت اینترنشنال"، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۲۴- مآخذ ۷، ص ۱۶، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از خبرگزاری کویت از توکیو، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۲۵- مآخذ ۲۲، واحد مرکزی خبر، به‌نقل از هفته‌نامه "دی‌نوی"، چاپ برلن غربی.
- ۲۶- مآخذ ۷، ص ۴، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از خبرگزاری یوگسلاوی از بلگراد، ۱۳۶۱/۵/۲۵، به‌نقل از رئیس‌جمهور یوگسلاوی.
- ۲۷- مآخذ ۷، ص ۱۹، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از یونایتدپرس از جاکارتا، ۱۳۶۱/۵/۲۵، به‌نقل از رئیس‌جمهور اندونزی.
- ۲۸- مآخذ ۷، ص ۵، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به‌نقل از خبرگزاری عراق از جیبوتی، ۱۳۶۱/۵/۲۵.
- ۲۹- مآخذ ۷، صص ۵ و ۶، خبرگزاری جمهوری اسلامی،

